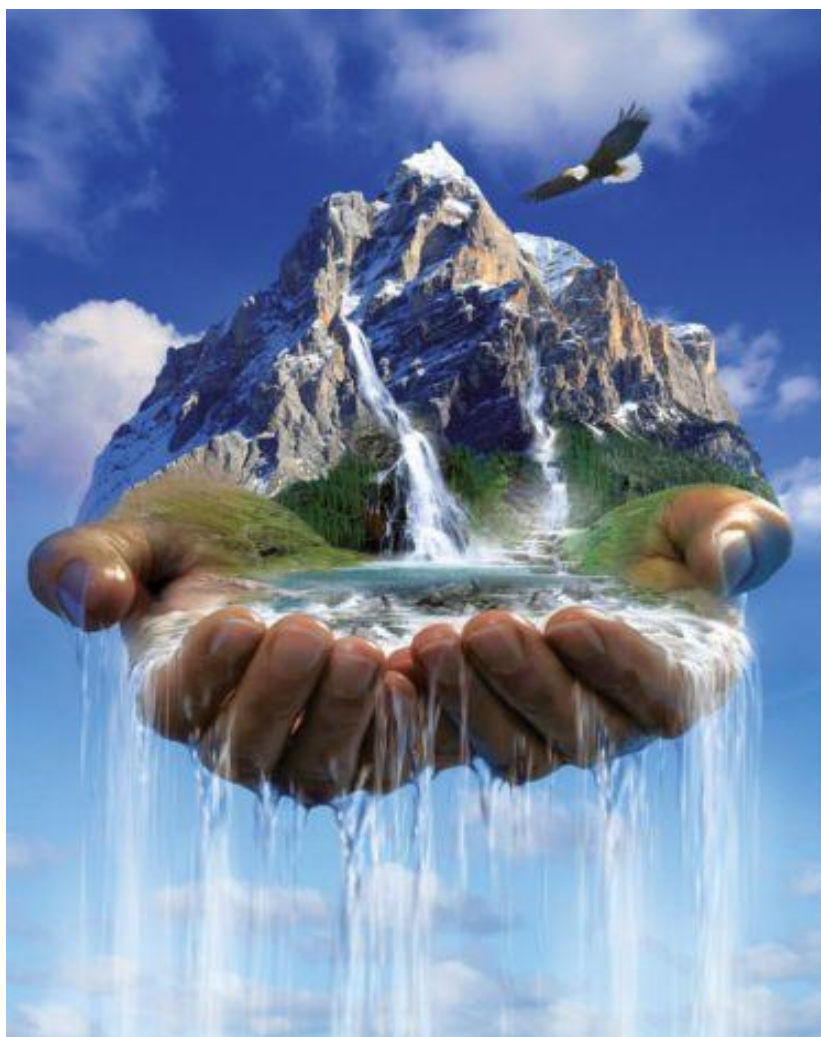

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МЕДИЧНИХ НАУК
УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені О.О. Богомольця
ІНСТИТУТ ГІГІЄНИ ТА ЕКОЛОГІЇ

ЕКОЛОГІЧНІ ТА ГІГІЄНІЧНІ ПРОБЛЕМИ
СФЕРИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ЛЮДИНИ

(ЗБІРКА МАТЕРІАЛІВ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ)

19 березня 2025 р

м. Київ

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МЕДИЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені О.О. Богомольця
ІНСТИТУТ ГІГІЄНИ ТА ЕКОЛОГІЇ**

**ЕКОЛОГІЧНІ ТА ГІГІЄНІЧНІ ПРОБЛЕМИ
СФЕРИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ЛЮДИНИ
(ЗБІРКА МАТЕРІАЛІВ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ)**

19 березня 2025 р.

за загальною редакцією
член-кор. НАМН України, професора С.Т. Омельчука

м. Київ

2025

УДК _613+574]:061.3

Головний редактор: Омельчук С.Т. член-кор. НАМН України, д.мед.н., професор

Заступник головного редактора: Гринзовський А.М. д.мед.н., професор, Вавріневич О.П. д.мед.н., професор.

Технічний редактор: доцент кафедри гігієни та екології НМУ імені О.О. Богомольця к. мед. н., доцент Кондратюк М.В.

Редакційна колегія:

БАРДОВ В.Г. – член-кор. НАМН України, д.мед.н., професор;

ГАРКАВИЙ С.І. – д.мед.н., професор;

ГРУЗЄВА Т.С. – д.мед.н., професор;

ПЕТРУСЕВИЧ Т.В. – к.мед.н., доцент;

КОРШУН М.М. – д.мед.н., професор;

ШИРОБОКОВ В.П. – академік НАН та НАМН України, д.мед.н., професор;

ЯВОРОВСЬКИЙ О.П. – академік НАМН України, д.мед.н., професор.

Матеріали науково-практичної конференції з міжнародною участю «Екологічні та гігієнічні проблеми сфери життєдіяльності людини» (Київ, 19 березня 2025 р.) / за загальною редакцією член-кор. НАМН України, професора С.Т. Омельчука. – К., 2025. – 298 с.

У матеріалах науково-практичної конференції з міжнародною участю «Екологічні та гігієнічні проблеми сфери життєдіяльності людини» (Київ, 19 березня 2025 р.) відображено актуальні питання гігієни, екології та громадського здоров'я: вплив довкілля на здоров'я людини, профілактику й лікування захворювань, епідеміологічні виклики, безпеку харчових продуктів, умови праці та медичного забезпечення у воєнних умовах. Основний акцент – міждисциплінарні зв'язки екології й профілактичної медицини, що має на меті: гармонізувати науково-дослідну діяльність у межах «Єдиного здоров'я» з політиками ЄС, готувати фахівців і сприяти післявоєнному відновленню України.

УДК _613+574]:061.3

У разі повного або часткового використання матеріалів збірника посилання обов'язкове

Оргкомітет конференції вважав за доцільне залишити авторські тексти без змін

© НАЦІОНАЛЬНИЙ
МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені О.О.Богомольця

Шановні колеги, учасники та гості конференції з міжнародною участю «Екологічні та гігієнічні проблеми сфери життєдіяльності людини»!

Сьогодні перед галуззю охорони здоров'я постають нові виклики та завдання, що вимагають переосмислення ролі та місця екології й профілактичної медицини як складових системи громадського здоров'я. Досвід подолання пандемії та жахливі наслідки війни в Україні спонукали до формування нових підходів у забезпеченні санітарно-епідеміологічного благополуччя населення, плануванні роботи медичних закладів і підготовці кваліфікованих фахівців.

У цей непростий період особливої ваги набуває формування міждисциплінарних багаторівневих зв'язків екології та профілактичної медицини, спрямованих на зміцнення здоров'я людини з урахуванням безпеки харчових продуктів, умов праці та способу життя, а також профілактики інфекційних і неінфекційних хвороб. Саме такі завдання стоять перед Інститутом гігієни та екології НМУ імені О.О. Богомольця, який активно впроваджує інноваційні технології та розробки для дослідження екологічних і гігієнічних проблем, здатних становити ризик для населення.

По-новому закладаються правові, організаційні, економічні та соціальні підвалини функціонування системи громадського здоров'я. Її реформування і розвиток мають забезпечити подальшу гармонізацію науково-дослідної діяльності з основними політиками ЄС та підготовку висококваліфікованих фахівців (докторів наук, докторів філософії, магістрів), що є надзвичайно важливим для післявоєнного відновлення та сучасного бачення розвитку наукового й суспільного потенціалу України.

Національний медичний університет імені О.О. Богомольця залишається потужною освітньою платформою, яка дає змогу піднімати на належний рівень надважливі проблеми галузі та шукати нові рішення. Конференція, в якій ви берете участь, покликана стати майданчиком для вироблення алгоритмів подолання екологічних, гігієнічних, клінічних, медико-психологічних і міжсекторальних викликів, що безпосередньо впливають на якість, тривалість життя та загальне здоров'я населення.

Щиро бажаю всім учасникам продуктивної комунікації і вагомих результатів наукового пошуку, аби у тісній співпраці народжувалися ідеї та практичні рішення, необхідні для безпечного сьогодення та успішного майбутнього нашої країни!

З повагою –

**Ректор закладу вищої освіти
Національного медичного
університету імені О.О. Богомольця,
член-кор. НАМН України, доктор медичних наук,
професор, Заслужений лікар України**

Юрій КУЧИН

ЗМІСТ

1. HYGIENIC SUBSTANTIATION OF THE POSSIBILITY OF IMIDACLOPRID-CONTAINING PESTICIDE APPLICATION IN A MODERN DWELLING <i>Blagaia A.V, Kondratiuk M.V, Poliukhovich O.I.</i>	15
2. ORGANIC CARBON OF AGROECOSYSTEMS AND THE EFFICIENCY OF DESTRUCTORS <i>Bunas A.A., Movchan I.P., Tkach E.D., Bondarenko K.I.</i>	16
3. HYGIENIC ASSESSMENT OF THE IMPACT OF ULTRA-PROCESSED FOODS ON HUMAN HEALTH <i>Gerasymenko O. I., Borsuk D. I.</i>	17
4. HYGIENIC ASSESSMENT OF THE ROLE OF DIGITAL TECHNOLOGIES IN DIETARY CONTROL TO OPTIMISE PHYSICAL HEALTH <i>Marchuk A.V., Schneider O.A., Bohachova O.S.</i>	19
5. SAFETY OF URBAN PLANNING ACTIVITIES ON THE LANDS OF TERRITORIAL COMMUNITIES CONTAMINATED WITH EXPLOSIVE OBJECTS: UKRAINIAN REALITIES AND INTERNATIONAL EXPERIENCE (USING THE EXAMPLE OF THE USA) <i>Makhniuk V.M., Makhniuk V.V., Vasylieva O.I., Mohylnyi S.M., Pavlenko N.P., Melnychenko S.O., Shpak I.I.</i>	21
6. ANTHROPOGENIC IMPACT OF WAR ON THE STATE OF ATMOSPHERIC AIR QUALITY AND LIVING CONDITIONS OF THE POPULATION OF UKRAINE <i>Makhniuk V.M., Melnychenko S.O., Makhniuk V.V., Vasylieva O.I., Mohylnyi S.M., Pavlenko N.P., Shpak I.I.</i>	23
7. STRATEGIC ISSUE OF PRESERVING THE HEALTH OF SCHOOLCHILDREN IN FRONTLINE AREAS THROUGH DESIGN AND CONSTRUCTION OF NEW FACILITIES – UNDERGROUND SCHOOLS (BUNKER SCHOOLS) <i>Makhniuk V.M., Pavlenko N.P., Makhniuk V.V., Vasylieva O.I., Mohylnyi S.M., Melnychenko S.O., Shpak I.I.</i>	25
8. THE DYNAMICS OF BIOLOGICAL AGES DETERMINED IN STUDENTS ACCOUNTING ENVIRONMENTAL FACTORS <i>Radomska M.M.</i>	27
9. THE ETIOLOGY OF HEPATITIS NEEDS FURTHER STUDY <i>Shcherban M.G., Bezrodna A.I., Mudenda V.H.</i>	29
10. ENVIRONMENTAL ASPECTS OF THE APPLICATION OF ORGANO-MINERAL FERTILIZER DIAMOND GROW BRAND HUMI [K] BIO+”PLUS” IN THE AGROCENOSIS OF SPRING WHEAT <i>Tkach E.D., Dvoretzky V.V., Bunas A.A., Dvoretzky M.V.</i>	31
11. USE OF BIOLOGICAL WEAPONS: CONCEPT, ALGORITHM OF POPULATION PROTECTION <i>Vitsiuk A.A.</i>	32
12. АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ГІГІЄНИЧНОГО КОНТРОЛЮ ЗА ВИКОРИСТАННЯМ ФУНГІЦИДУ НА ОСНОВІ ІЗОТІАНІЛУ <i>Аврамчук А.О., Ліпавська А.О., Кориун О.М.</i>	33
13. ОБҐРУНТУВАННЯ ВАЖЛИВОСТІ ДОТРИМАННЯ САНІТАРНОГО ЗАКОНОДАВСТВА ПІД ЧАС РЕФОРМУВАННЯ ШКІЛЬНОГО ХАРЧУВАННЯ <i>Адаменко О.В.</i>	36
14. СПАЛАХИ ГОСТРИХ КИШКОВИХ ІНФЕКЦІЙНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ ТА ХАРЧОВИХ ОТРУЄНЬ У 2024 РОЦІ. ПРИЧИНИ ТА НАСЛІДКИ <i>Акберов А.Е., Романко Г.М.</i>	39

15. **НАУКОВЕ ОБГРУНТУВАННЯ ЗАСТОСУВАННЯ ЦИКОРІО У ЗДОРОВОМУ ТА ДІЄТИЧНОМУ ХАРЧУВАННІ** *Аністратенко Т.І., Велика Н.В., Кузьмінська О.В., Васильківський П.М., Закамська К.О., Шевчук О.Є., Король А.М.* 41
16. **ІНФОРМАЦІЙНА ТЕХНОЛОГІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я В УМОВАХ ВОЕННОГО СТАНУ** *Антомонов М.Ю.* 43
17. **ВИВЧЕННЯ ДИНАМІКИ ВМІСТУ ДІЮЧИХ РЕЧОВИН ФУНГЦИДНОГО ПРЕПАРАТУ В ҐРУНТІ ТА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ КУЛЬТУРАХ** *Антонюк К.П., Голобородько С.М., Коршун О.М.* 45
18. **АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ВОДОЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СІЛЬСЬКОГО НАСЕЛЕННЯ** *Бабієнко В.В., Мокієнко А.В., Валькевич Д.В.* 47
19. **ВСТАНОВЛЕННЯ ЛІМІТУЮЧОГО КРИТЕРІО ПРИ ОБГРУНТУВАННІ РОЗРАХУНКОВОЇ ВЕЛИЧИНИ ГРАНИЧНО ДОПУСТИМОЇ КОНЦЕНТРАЦІЇ В ҐРУНТІ НА ПРИКЛАДІ ІПФЛУФЕНОКВІНУ** *Багацька О.М., Яструб Т.О., Павленко І.П.* 49
20. **ОБГРУНТУВАННЯ КРИТЕРІЇВ ОЦІНКИ НЕБЕЗПЕЧНОСТІ ВИНИКНЕННЯ ХВОРОБ ШКІРИ, ЗУМОВЛЕНИХ ХІМІЧНИМИ ЗАСОБАМИ ЗАХИСТУ РОСЛИН** *Бардов Г.П., Вавріневич О.П.* 51
21. **СЕНСОНЕВРАЛЬНА ПРИГЛУХУВАТИСТЬ ЯК ПРОФЕСІЙНЕ ТА ЕКОЛОГІЧНО ОБУМОВЛЕНЕ ЗАХВОРЮВАННЯ У СВІТЛІ РЕКОМЕНДАЦІЙ МІЖНАРОДНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ПРАЦІ 2022 РОКУ** *Басанець А.В., Гвоздецький В.А.* 53
22. **ДОСЛІДЖЕННЯ ОБІЗНАНОСТІ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ ІЗ ПРОБЛЕМОЮ ЙОДНОГО ДЕФЦИТУ ЯК ФАКТОРУ РИЗИКУ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я** *Білик Т.І., Бондаренко А.О., Свистун В.О.* 55
23. **ВПЛИВ РИЗИКІВ ПОВНОМАСШТАБНОЇ ВІЙНИ В УКРАЇНІ НА СТАН ЗАХВОРЮВАНOSTІ НАСЕЛЕННЯ ДОНЕЦЬКОЇ ОБЛАСТІ ХВОРОБАМИ СИСТЕМИ КРОВООБІГУ** *Білоусова М.Л., Чайка Т.П., Галдеева І.А.* 57
24. **РОЗВИТОК ТРАНСКОРДОННОГО СПІВРОБІТНИЦТВА УКРАЇНИ ТА ЄС В ГАЛУЗІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я В РАЗІ ВИНИКНЕННЯ НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ** *Бондаренко Д.А. Гринзовський А.М.* 59
25. **ЩОДО ПОШИРЕНOSTІ ДЕПРЕСИВНИХ РОЗЛАДІВ СЕРЕД ЖІНОЧОГО НАСЕЛЕННЯ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ В УМОВАХ ВІЙСЬКОВОГО СТАНУ** *Бондаренко Д.А., Дорошенко Т.С., Панасюк Т.А., Варецька О.Ю., Козінова С.Г., Соїнікова А.В., Петровська Т.М., Максименко Ю.А.* 61
26. **ЯКІСТЬ ПИТНОЇ ВОДИ НА ВІННИЧЧИНІ ТА ВПЛИВ НА ПОКАЗНИКИ ЗДОРОВ'Я** *Борисенко А.В., Скоробогач О.В., Борисенко Н.В.* 63
27. **ПОШИРЕНІСТЬ, ПРИЧИНИ ТА ПРОФІЛАКТИКА ОЖИРІННЯ У СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ** *Борисенко К.В., Задера Ю.М., Велика Н.В., Кузьмінська О.В.* 65
28. **ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ КОНТРОЛЮ БЕЗПЕКИ ХАРЧУВАННЯ В КОНЦЕПЦІЇ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ** *Бородуля В.О., Велика Н.В.* 67
29. **ОЦІНКА СТІЙКОСТІ ЗАКЛАДІВ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОЇ АГРЕСІЇ** *Брухно Р.П., Яворовський О.П., Зінченко Т.О., Коновалова Л.В.* 69

30. ГІГІЄНИЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ СИСТЕМИ ЗАХОДІВ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКІСНОГО ВОДОПОСТАЧАННЯ СІЛЬСЬКОГО НАСЕЛЕННЯ <i>Валькевич Д.В.</i>	71
31. ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ ДЛЯ РОЗРОБКИ ПЕРСОНАЛІЗОВАНИХ ДІЄТ <i>Валькман С.Р., Велика Н.В.</i>	73
32. ЗАКОНОДАВЧЕ РЕГУЛЮВАННЯ ГЕНЕТИЧНО МОДИФІКОВАНИХ ОРГАНІЗМІВ В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ СОЮЗІ ТА УКРАЇНІ <i>Гайдей О.С., Велика Н.В., Гринзовський А.М.</i>	75
33. СЕМЕН СЕМЕНОВИЧ ПОЗНАНСЬКИЙ – ВІД САНІТАРНОГО ЛІКАРЯ ДО ЗАСНОВНИКА, ДЕКАНА САНІТАРНО-ГІГІЄНИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ, ЗАВІДУВАЧА КАФЕДР КОМУНАЛЬНОЇ ГІГІЄНИ ТАКОЖ ГІГІЄНИ ДІТЕЙ І ПІДЛІТКІВ КИЇВСЬКОГО МЕДИНСТИТУТУ <i>Гаркавий С.І., Бевз Р.Т., [Стасюк Л.А.]</i>	77
34. ГОНЧАРУК ЄВГЕН ГНАТОВИЧ – ВІД ЗАВІДУВАЧА КАФЕДРИ ДО РЕКТОРА ВИЩОГО МЕДИЧНОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ СТОЛИЦІ УКРАЇНИ <i>Гаркавий С.І., Коршун М.М.</i>	81
35. ВІД КАФЕДРИ КОМУНАЛЬНОЇ ГІГІЄНИ ДО КАФЕДРИ КОМУНАЛЬНОЇ І ВІЙСЬКОВОЇ ГІГІЄНИ ТА ЕКОЛОГІЇ ЛЮДИНИ НМУ імені О.О. БОГОМОЛЬЦЯ <i>Гаркавий С.І., Коршун М.М., Власенко О.М., Козак Н.Д., Вороненко В.В., Горбачевський Р.В., Швагер О.В., Мартіянова Ю.В., Бабій Ю.І.</i>	87
36. ВПЛИВ ВІЙНИ НА МЕНТАЛЬНЕ ЗДОРОВ'Я ДІТЕЙ: БАГАТОФАКТОРНИЙ АНАЛІЗ РИЗИКІВ І ЗАХИСНИХ ФАКТОРІВ <i>Гозак С.В., Єлізарова О.Т., Станкевич Т.В., Парац А.М.</i>	91
37. АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНТРОЛЮ ЗАЛИШКОВИХ КІЛЬКОСТЕЙ МЕФЕНТРИФЛУКОНАЗОЛУ В ЛОХИНІ <i>Голобородько С.М., Антонюк К.П., Коршун О.М.</i>	93
38. ANTIFUNGAL STEWARDSHIP: ВИТОКИ, РОЗВИТОК ТА СУЧАСНІ ВИКЛИКИ <i>Гринзовська А.А., Бобир В.В.</i>	95
39. ПРОБЛЕМИ ВПРОВАДЖЕННЯ БІОЛОГІЧНИХ СИСТЕМ ЗАХИСТУ РОСЛИН, ЯК ЕКОЛОГОЗБЕРІГАЮЧИХ ТЕХНОЛОГІЙ В СІЛЬСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ <i>Гринзовський О.А., Вавріневич О.П., Коваль Р.В.</i>	97
40. СТРАТЕГІЧНІ ПІДХОДИ ДО ВИРІШЕННЯ ЕКОЛОГІЧНИХ ПРОБЛЕМ З ПОЗИЦІЙ ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я <i>Грузєва Т.С.</i>	99
41. ВПЛИВ ДЕЯКИХ ЕКОЛОГІЧНИХ ФАКТОРІВ ДОВКІЛЛЯ, ПРИВНЕСЕНИХ ВИРОБНИЧОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ, НА ФОРМУВАННЯ РІВНЯ ЗАХВОРЮВАНОСТІ НА ЗЛОЯКІСНІ НОВОУТВОРЕННЯ В УКРАЇНСЬКІЙ ПОПУЛЯЦІЇ <i>Гудзенко Н.А., Присяжнюк А.Є., Фузік М.М., Хухрянська О.М., Даневич С.А., Бабкіна Н.Г.</i>	101
42. АНАЛІЗ АСОРТИМЕНТУ ХІМІЧНИХ ЗАСОБІВ ЗАХИСТУ РОСЛИН НА ПОСІВАХ СОНЯШНИКА <i>Гулай Т.О., Кузьмінська О.В., Омельчук С.Т.</i>	103
43. ХАРАКТЕРИСТИКА ВОДНИХ РЕСУРСІВ ТА ВОДОЗАБЕЗПЕЧЕННЯ М. НІКОПОЛЯ ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ОБЛАСТІ ЗА 2019 - 2023 РР. <i>Гурак Р.М., Гущук І.В., Мокієнко А.В.</i>	104

44. КІЛЬКІСНО-ЯКІСНА ОЦІНКА СИСТЕМНИХ ОЛУЖНЮЮЧИХ ВЛАСТИВОСТЕЙ ПРИРОДНИХ ПІДЗЕМНИХ ВОД ЗАКАРПАТТЯ, ЯК КРИТЕРІЙ ЇХ ФІЗІОЛОГІЧНОЇ ПОВНОЦІННОСТІ <i>Дичка Л.В.</i>	106
45. ЗАБРУДНЕННЯ ХАРЧОВИХ ПРОДУКТІВ ТА ЙОГО ВПЛИВ НА ЗДОРОВ'Я ДІТЕЙ <i>Донік О.М., Артемчук Л.І.</i>	108
46. ОСОБЛИВОСТІ КРИЗЬШКІРНОГО ПРОНИКНЕННЯ ПЕСТИЦИДІВ КЛАСІВ ПРЕТРОЇДІВ, ТРИАЗОЛІВ ТА ФОСФОРОРГАНІЧНИХ СПОЛУК З ВИКОРИСТАННЯМ РОЗРАХУНКОВИХ МЕТОДІВ <i>Донцова Д.О.</i>	110
47. ДЕРМАТОЗИ ПІД ЧАС БОЙОВИХ ДІЙ: БІОХІМІЯ ПАТОГЕНЕЗУ І ПЕРСПЕКТИВИ ПРОФІЛАКТИКИ <i>Дружиніна А.О., Бобко Н.А.</i>	113
48. ІНІЦІАТИВИ ТА СТРАТЕГІЇ ДЛЯ ЗМЕНШЕННЯ ЕКОЛОГІЧНОГО ВПЛИВУ АЛКОГОЛЮ <i>Євтушенко І.В., Іншакова Г.В.</i>	115
49. СУЧАСНІ ВИКЛИКИ: ПРОБЛЕМА ПАЛІННЯ СЕРЕД СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ, ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ ТА МОЛОДИХ ЛІКАРІВ <i>Єльцова Л.Б., Галан І.О., Коршунова М.І., Кондратюк М.В., Алексійчук В.Д., Борисенко А.А., Сирота А.І.</i>	117
50. ЩОДО СТВОРЕННЯ НОВОГО НАУКОВОГО НАПРЯМКУ «МЕДИЧНА ОКЕАНОЛОГІЯ» <i>Ємельянов В.О., Мокієнко А.В.</i>	120
51. МЕДИЧНІ ТА ЕКОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ВПЛИВУ БОЙОВИХ ДІЙ ТА НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ НА СТАН АТМОСФЕРНОГО ПОВІТРЯ В МІСТІ КРАМАТОРСЬКУ <i>Жолудь Н.П., Хомякова Л.В., Косік М.Б.</i>	122
52. ЕКОЦЕНТРИЗМ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ ЯК СУЧАСНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ ТРЕНД <i>Загородній І.В., Літовченко О.Л.</i>	124
53. РУХОВА АКТИВНІСТЬ, ЯК СПОСІБ ПОКРАЩЕННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОГО ТА ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я <i>Загородній В.В., Ярославська Л.П., Гаркавий С.І.</i>	126
54. НАУКОВО-ПРАКТИЧНІ, ТЕХНІЧНІ ТА ТЕХНОЛОГІЧНІ ПЕРЕДУМОВИ ПОМ'ЯКШЕННЯ ПОБІЧНИХ ЕКОЛОГО-ГІГІЄНИЧНИХ НАСЛІДКІВ ГУМАНІТАРНОГО РОЗМІНУВАННЯ В УКРАЇНІ <i>Загороднюк К.Ю., Брук-Левінсон Е.Т., Загороднюк Ю.В., Новіков М.Г., Ніронович Н.І.</i>	128
55. НЕОБХІДНІСТЬ ВПРОВАДЖЕННЯ МОНІТОРИНГУ СТІЧНИХ ВОД ДЛЯ ВИЯВЛЕННЯ SARS-COV-2 В УКРАЇНІ ЯК НОВОГО ПІДХОДУ ДО ЕПІДЕМІЧНОГО КОНТРОЛЮ <i>Загоруйко О.В., Борисенко А.А., Омельчук С.Т.</i>	130
56. ОСОБЛИВОСТІ ВПЛИВУ ІНСЕКТИЦИДІВ КЛАСУ КАРБАМАТИ НА ОРГАНОЛЕПТИЧНІ ВЛАСТИВОСТІ ВОДИ <i>Зінченко Т.І., Кондратюк М.В., Ібрагімова І.В., Пельо І.М.</i>	132
57. ОБҐРУНТУВАННЯ МЕДИКО-САНІТАРНОГО НОРМАТИВУ НОВОЇ ДІЮЧОЇ РЕЧОВИНИ ФЛУОКСАПІПРОЛІНУ В ҐРУНТІ <i>Іванова Л.П., Зварич Г.В.</i>	134
58. РОЗВИТОК БІОСТАТИСТИЧНИХ НАВИЧОК У МАГІСТРІВ ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я ДЛЯ ВИРІШЕННЯ ЕКОЛОГІЧНИХ ПРОБЛЕМ <i>Іншакова Г.В.</i>	136
59. ЕПІДЕМІОЛОГІЧНА СИТУАЦІЯ ЗІ СКАЗУ В ДРУЖКІВСЬКІЙ ОТГ ДОНЕЦЬКОЇ ОБЛАСТІ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ 2022-2024 <i>Іщенко Г.С.</i>	138

60.	АКТУАЛЬНІСТЬ СИНДРОМУ ПРОФЕСІЙНОГО ВИГОРАННЯ <i>Кіцула Л.М.</i>	140
61.	ВІДПОВІДНІСТЬ ФАКТИЧНОЇ МАСИ ТІЛА ІДЕАЛЬНІЙ У СУЧАСНОЇ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ <i>Кіцула Л.М.</i>	142
62.	СЕРЕДНІЙ МЕДПЕРСОНАЛ В СИСТЕМІ ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я <i>Ковальчук М.П.</i>	144
63.	ОЦІНКА ВПЛИВУ ОБСЯГІВ ЗАСТОСУВАННЯ ПЕСТИЦИДІВ НА ОНКОЛОГІЧНУ ЗАХВОРЮВАЛЬНІСТЬ НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ <i>Кондратюк М.В., Антоненко А.М., Борисенко А.А.</i>	145
64.	СТРУКТУРНІ ТА МЕТАБОЛІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПОЄДНАНОЇ ДІЇ ФТОРИДНОЇ ІНТОКСИКАЦІЇ ТА МАЛИХ ДОЗ РАДІАЦІЇ <i>Коник У.В., Козак Л.П.</i>	147
65.	АНАЛІЗ ОСНОВНИХ ПРОФЕСІЙНИХ ШКІДЛИВОСТЕЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ В АПТЕЧНИХ ЗАКЛАДАХ <i>Копач О.С., Федорів О.С., Прокопчук А.А., Крицька Г.А., Сопель О.М., Флекей Н.В.</i>	149
66.	ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ІНДЕКСУ ЛЮДСЬКОГО РОЗВИТКУ ТА ПАНДЕМІЇ COVID-19 В УКРАЇНІ <i>Короленко В.В., Мохорт Г.А.</i>	150
67.	МЕДИКО-САНІТАРНЕ НОРМУВАННЯ У ҐРУНТІ ВИСОКОСТІЙКОГО ПЕСТИЦИДУ ІЗОЦИКЛОСЕРАМУ <i>Коршун М.М., Горбачевський Р.В.</i>	152
68.	ГІГІЄНІЧНА ОЦІНКА ПЕРСИСТЕНТНОСТІ АМІКАРБАЗОНУ, БІЦИКЛОПРОНУ ТА ПІДФЛУМЕТОФЕНУ В ҐРУНТАХ УКРАЇНИ <i>Коршун М.М., Мартіянова Ю.В.</i>	154
69.	АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ГІГІЄНІЧНОГО КОНТРОЛЮ ЗА ВМІСТОМ ПЕСТИЦИДІВ В ОЛІЯХ <i>Коршун О.М., Ліпавська А.О., Мілохов Д.С., Ващенко Н.М., Аврамчук А.О.</i>	156
70.	ЯКІСТЬ ТА БЕЗПЕЧНІСТЬ ПИТНОЇ ВОДИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ <i>Кулешова М.М., Омельчук С.А.</i>	158
71.	РЕАКЦІЯ ВИБОРУ ЯК ПСИХОФІЗІОЛОГІЧНИЙ ПОКАЗНИК РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНОГО ВИГОРАННЯ <i>Лисак М.С., Завгородній І.В., Парамонова А.О.</i>	160
72.	ЧИСТА ВОДА ТА НАЛЕЖНІ САНІТАРНІ УМОВИ – СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОНАННЯ ЦІЛІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ <i>Литвинова Л.О., Гречишкіна Н.В.</i>	162
73.	КОМБІНОВАНИЙ ВПЛИВ НАТРІЮ ТА КАДМІЮ ХЛОРИДІВ У ПИТНІЙ ВОДІ НА ІМУННИЙ СТАТУС БЛИХ ЩУРІВ <i>Лотоцька О.В., Данчишин М.В., Пашко К.О., Крицька Г.А., Сопель О.М., Смачило О.М.</i>	164
74.	ПРОБЛЕМИ ОЦІНКИ ЯКОСТІ І БЕЗПЕЧНОСТІ МЕДУ <i>Макаренко М.В., Омельчук С.Т., Гринзовський А.М., Репецька Г.Г. Ахтемійчук О.С.</i>	166
75.	АНАЛІЗ СИСТЕМИ РЕАГУВАННЯ ЛАБОРАТОРНО ПЕРСОНАЛУ НА НАЗВИЧАЙНІ СИТУАЦІЇ <i>Мельник В.Г.</i>	168
76.	ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ СТУДЕНТАМИ МЕДИЧНИХ УНІВЕРСИТЕТІВ УКРАЇНИ В НАВЧАННІ ТА МОДЕЛЮВАННІ ХАРЧУВАННЯ <i>Мельниченко О.І., Кузьмінська О.В.</i>	170

77. МОНІТОРИНГ БАКТЕРІАЛЬНОГО ЗАБРУДНЕННЯ ВОДОГІННОЇ МЕРЕЖІ м. УЖГОРОДА І НАСЕЛЕНИХ ПУНКТИВ ЗАКАРПАТСЬКОЇ ОБЛАСТІ В ДИНАМІЦІ ПРОТЯГОМ 2020-2024 РОКІВ <i>Микита Х.І.</i>	172
78. СОНЦЕ ЯК ДЕЗИНФЕКТАНТ ПИТНОЇ ВОДИ <i>Мокієнко А.В.</i>	174
79. ХІМІЧНІ РЕАКЦІЇ ДІОКСИДУ ХЛОРУ У ВОДІ ЯК ПІДГРУНТЯ ЙОГО ЕФЕКТИВНОСТІ ЯК ДЕЗИНФЕКТАНТУ <i>Мокієнко А.В.</i>	176
80. МІНЕРАЛЬНІ ВОДИ ЯК ДЖЕРЕЛО МАГНІЮ <i>Мокієнко А.В., Шмакова І.П.</i>	178
81. ХАРЧОВІ ЗВИЧКИ ЯК ОДНА З ДЕТЕРМІНАНТ СПОСОБУ ЖИТТЯ СТУДЕНТІВ <i>Москвяк Н.В.</i>	179
82. ЗАКОНИ ЕПІДЕМІОЛОГІЇ <i>Мохорт Г.А.</i>	181
83. ОЖИРІННЯ: ЧИ ВСЕ ВИРІШЕНО <i>Омельченко Е.М., Карамзіна Л.А.</i>	183
84. ЗАКОН УКРАЇНИ «ПРО СИСТЕМУ ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я»: ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ЗДІЙСНЕННЯ ДЕРЖАВНОГО НАГЛЯДУ (КОНТРОЛЮ) ЗА ДОТРИМАННЯМ ВИМОГ САНІТАРНОГО ЗАКОНОДАВСТВА <i>Омельчук С.А., Шкарупіло Л.А.</i>	185
85. ВПЛИВ КЛІМАТИЧНОГО ФАКТОРУ НА РЕПРОДУКТИВНЕ ЗДОРОВ'Я <i>Орличенко К.В.</i>	187
86. ЄВРОПЕЙСЬКІ ПІДХОДИ У ФОРМУВАННІ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ ФАХІВЦІВ ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я В УКРАЇНІ <i>Остапчук Т.М., Бондаренко Д.А. Гринзовський А.М.</i>	189
87. ПРИРОДНО-КЛІМАТИЧНІ І ЕКОЛОГІЧНІ ФАКТОРИ РИЗИКУ ГОСТРОГО ІНФАРКТУ МІОКАРДА <i>Охромій Г.В.</i>	191
88. ПІДГОТОВКА СПЕЦІАЛІСТІВ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я З УРАХУВАННЯМ СУЧАСНИХ ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ <i>Паустовський Ю.О., Зенкіна В.І.</i>	193
89. ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА ТА ЗДОРОВ'Я: ОНОВЛЕНІ ПРАВИЛА УПРАВЛІННЯ МЕДИЧНИМИ ВІДХОДАМИ <i>Петрусевич Т.В., Зубленко О.В.</i>	195
90. ЕКОЛОГІЧНІ РИЗИКИ ПРИ СТВОРЕННІ ТА ВИВІЛЬНЕННІ ГЕНЕТИЧНО МОДИФІКОВАНИХ РОСЛИН У НАВКОЛИШНЄ СЕРЕДОВИЩЕ <i>Петюх Г.П., Карачинська Н.В.</i>	197
91. ФОРМУВАННЯ ШКІДЛИВИХ ЗВИЧОК СЕРЕД МОЛОДІ В УМОВАХ ВОЄННОЇ АГРЕСІЇ <i>Платонова А.Г., Яцковська Н.Я., Шкарбан К.С., Сомов О.І., Новохацька С.М.</i>	200
92. УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ МОНІТОРИНГУ ЗАЛИШКОВИХ КІЛЬКОСТЕЙ ПЕСТИЦИДІВ У ВОДНИХ ОБ'ЄКТАХ ПИТНОГО ТА ГОСПОДАРСЬКО-ПОБУТОВОГО ПРИЗНАЧЕННЯ: НАУКОВО ОБҐРУНТОВАНІ ПІДХОДИ ДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ <i>Подуст А.О., Кондратюк М.В.</i>	202
93. МІКРОБІОМ КИШЕЧНИКА ТА МІКРОБІОМНІ МЕТАБОЛІТИ ПРИ ДОВГОТРИВАЛОМУ ВПЛИВОВІ ПЕСТИЦИДІВ <i>Проданчук М.Г., Балан Г.М., Жмілько П.Г.</i>	204
94. ЗБІДНЕНИЙ УРАН У СУЧАСНІЙ ЗБРОЇ: РИЗИК ДЛЯ ЗДОРОВ'Я, СТРАТЕГІЯ ПРОФІЛАКТИКИ УРАЖЕНЬ <i>Проданчук М.Г., Балан Г.М., Курділь Н.В., Жмілько П.Г., Строй А.М., Черненко В.А.</i>	206

95. **ДО ПИТАННЯ РОЗРОБКИ ЕКОЛОГО-ГІГІЄНИЧНИХ ВИМОГ ДО БУДІВНИЦТВА ТА ЕКСПЛУАТАЦІЇ СВЕРДЛОВИН ПІДЗЕМНОЇ ВОДИ БЮВЕТНИХ КОМПЛЕКСІВ** *Прокопов В.О., Липовецька О.Б.* 208
96. **НЕБЕЗПЕЧНІ ХЛОРИТИ У ПИТНІЙ ВОДІ ЯК ПОБІЧНІ ПРОДУКТИ ЗАСТОСУВАННЯ ДІОКСИДУ ХЛОРУ У ВОДОПІДГОТОВЦІ** *Прокопов В.О., Липовецька О.Б., Куліш Т.В., Соболев В.А.* 211
97. **СТРЕС-ІНДУКОВАНИЙ РОЗВИТОК ЦЕНТРАЛЬНОЇ СЕРОЗНОЇ ХОРИОРЕТИНОПАТІЇ В УМОВАХ ХРОНІЧНОГО СТРЕСУ, БОЙОВИХ ДІЙ ТА НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ** *Прудіус В.В.* 214
98. **ВПЛИВ ГЕНЕТИЧНО МОДИФІКОВАНИХ ОРГАНІЗМІВ НА ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ** *Решетило Л. І., Зарічна О.З.* 216
99. **НАУКОВО-ДОСЛІДНІ РОБОТИ У ДУ «ІНСТИТУТ ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я ім. О.М. МАРЗЄЄВА НАМН УКРАЇНИ» З ВИВЧЕННЯ МЕДИКО-СОЦІАЛЬНИХ ДЕТЕРМІНАНТ У ФОРМУВАННІ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ** *Рудницька О.П., Михайленко П.М., Мельченко Ю.В., Лейких С.В., Новохацька С.М.* 218
100. **ЗАБРУДНЕННЯ ҐРУНТІВ В РЕЗУЛЬТАТІ АГРЕСІЇ РФ ПРОТИ УКРАЇНИ** *Сероштан І.О., Москаленко О.В., Циганков С.А.* 220
101. **ПРОТИДІЯ АНТИБІОТИКОРЕЗИСТЕНТНОСТІ В УКРАЇНІ І СВІТІ** *Сероштан І.О., Грузева Т.С.* 224
102. **ПСИХОЛОГО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ ОХОРОНИ ЖИТТЯ ТА ЗДОРОВ'Я В УМОВАХ НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ ВОЄННОГО ХАРАКТЕРУ** *Сибірна Р.І.* 226
103. **БІОЛОГІЧНІ ФАКТОРИ ЗАГРОЗИ ЗДОРОВ'Ю ЛЮДИНИ** *Сибірний А.В.* 228
104. **ГРОМАДСЬКЕ ЗДОРОВ'Я В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ: МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ АНКЕТУВАННЯ** *Скочко Т.П., Антомонов М.Ю., Пашинська С.Л., Рудницька О.П.* 230
105. **АНАЛІЗ РЕЗУЛЬТАТІВ ОПИТУВАННЯ СТУДЕНТІВ МЕДИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ З ВИЗНАЧЕННЯ РІВНЯ ЗНАТЬ ОСНОВ БІОСТАТИСТИКИ** *Слуту Н.Ю.* 232
106. **ЩОДО КЛАСИФІКАЦІЇ ВІДХОДІВ, ЯКІ МОЖУТЬ МІСТИТИ ЕНДОКРИННІ ДИЗРАПТОРИ** *Сноз С.В., Пельо І.М.* 235
107. **ПРОБЛЕМИ ВПРОВАДЖЕННЯ НОВИХ КОНВЕЄРІВ (PIPELINES) ТА ІННОВАЦІЙНИХ АНТИБІОТИКІВ НА 2024 РІК** *Соколовська О.О., Глушко-Маківська А.П.* 236
108. **ГІГІЄНИЧНА ОЦІНКА СТІЙКОСТІ ТА БЕЗПЕКИ ВИКОРИСТАННЯ ФУНГІЦИДІВ НА ОСНОІ ДИФЕНОКОНАЗОЛУ ДЛЯ ЗАХИСТУ ОВОЧЕВИХ КУЛЬТУР** *Ставніченко П.В., Мережкіна Н.В., Бардов В.Г., Вавріневич О.П.* 238
109. **АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ГІГІЄНИЧНОГО КОНТРОЛЮ ЗА ВМІСТОМ ПЕСТИЦИДІВ В РОСЛИННИХ ОЛІЯХ** *Стеценко О.В., Сирота А.І., Гиренко Д.Б.* 240
110. **ОЦІНКА КАНЦЕРОГЕННОГО РИЗИКУ ВІД ДІЇ ХЛОРОФОРМУ У ПИТНІЙ ВОДІ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ М. ЗАПОРІЖЖЯ ТА ЗАПОРІЗЬКОГО РАЙОНУ ЗА ВОЄННИЙ ПЕРІОД 2022-2024 РОКІВ** *Гищенко Т.М., Колеров О.І., Авдєєва Н.В., Тулушев Є.О.* 242

ЗБЕРЕЖЕННЯ ПСИХОЕМОЦІЙНОГО СТАНУ ЛІКАРІВ РІЗНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Токаренко Ю.В., Мокрякова М.І.

Харківський Національний Медичний Університет

Однією з актуальних проблем під час повномасштабного вторгнення РФ на територію нашої держави є підтримка та збереження психічного здоров'я медичного персоналу абсолютно усіх ланок, адже це має безпосередній вплив на здійснення професійної діяльності медичних установ і надання якісної та кваліфікованої допомоги населенню не лише планово, а й в умовах кризових ситуацій.

Варто зазначити, що медичні працівники і в умовах мирного часу щодня піддаються впливу різних стресових факторів, які негативно впливають не лише на їхнє психічне здоров'я, а й на фізичне, а це в свою чергу може призвести до синдрому емоційного вигорання. Емоційне вигорання безпосередньо може мати негативний вплив на безпеку та життя пацієнтів, а також може призводити до збільшення кількості випадків ускладнень, погіршення професіоналізму та взаємовідносин з колегами, пацієнтами і родичами пацієнтів. Зазначена проблема є актуальною та відкритою до наукової дискусії. Цей стан є вкрай небезпечним та часто вимагає втручання з боку кваліфікованих спеціалістів не лише у галузі психології але й у сфері медицини.

За МКХ-11 емоційне вигорання визначається як синдром, що виникає від хронічного стресу на роботі, з яким людина не може впоратися і характеризується трьома основними проявами: відчуттям втрати енергії та виснаження, психологічною відстороненістю від роботи, почуттям негативізму чи цинізму до своєї роботи, а також зменшеною професійною ефективністю.

Лікарі усіх спеціальностей у нинішніх реаліях працюють в стресових умовах. Вони мають приймати швидкі рішення та приймати величезну кількість не лише хворих пацієнтів, а й тих, хто зазнав поранень під час масованих атак. Від оперативності прийняття рішення та швидкості його виконання на пряму

може залежати життя пацієнта, що не може не відобразитися на психоемоційному стані лікарів. Також не варто забувати про перевтому, яка виникає через понаднормові чергування та брак кадрів в прифронтових областях.

Важливим моментом є своєчасне надання рекомендацій, що стосуються профілактики та подолання психологічного вигорання лікарів.

До них можна віднести:

1. Регулярну самооцінку емоційного стану. Лікарям важливо регулярно оцінювати свій емоційний стан і вчасно помічати ознаки вигорання (вдома, емоційне відчуження, зниження ефективності роботи). Це можна зробити за допомогою анкетування чи саморефлексії, що дозволить оперативно реагувати на початкові симптоми.

2. Підтримку соціальних зв'язків. Залишатися на зв'язку з колегами, друзями та близькими - це важливий аспект профілактики вигорання. Підтримка та спілкування з іншими людьми дозволяють зменшити стрес, отримати допомогу й поради, а також зменшити почуття ізоляції.

3. Розмежування професійного і особистого життя. Лікарі повинні створювати чіткі межі між роботою та особистим життям. Важливо не брати робочі стреси додому та намагатися відпочивати від професійних обов'язків, аби дати собі час для відновлення.

4. Практика релаксаційних методів. Регулярне використання технік релаксації (глибоке дихання, медитація, йога) може допомогти лікарям зменшити рівень стресу. Це може бути корисно як на роботі, так і вдома.

5. Професійне навчання та розвиток. Систематичне підвищення кваліфікації і навчання новим методам лікування допомагає зберігати цікавість до роботи і забезпечує відчуття професійного розвитку, що може бути важливим для запобігання вигоранню.

6. Психологічна підтримка. Рекомендується регулярне звернення до психолога або психотерапевта для обговорення труднощів та отримання професійної допомоги. Це особливо корисно, коли виникає емоційне виснаження чи інші проблеми, що не вдається вирішити самостійно.

7. Розвиток навичок управління стресом. Навчання технік управління стресом (наприклад, когнітивно-поведінкові методи) може допомогти лікарям зберігати спокій в складних ситуаціях і уникати негативного емоційного впливу від роботи.

Ці рекомендації можуть допомогти лікарям у запобіганні та боротьбі з професійним вигоранням, підвищуючи їхню ефективність та загальне психоемоційне здоров'я.

Отже, важливо зазначити, що лікарям усіх спеціальностей дуже важливо слідкувати за своїм психоемоційним станом, адже це безпосередньо впливає на якість надання медичної допомоги населенню.

ГІГІЄНИЧНА ОЦІНКА ВМІСТУ НІАЦИНУ В ХАРЧОВОМУ РАЦІОНІ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ ТА РИЗИК ВИНИКНЕННЯ ЗАХВОРЮВАНЬ ТРАВНОЇ СИСТЕМИ

Тчаннікова Л. В., Новохацька О.О.

Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Актуальність: Одним із необхідних компонентів раціону ніацин (вітамін В₃, вітамін РР, нікотинова кислота, ніацинамід), який відіграє провідну роль у метаболізмі енергії, роботі нервової та серцево-судинної системи та підтримці фізичної витривалості. Активні форми вітаміну В₃, є коферментами, які беруть участь у клітинному диханні, обміні білків, жирів і вуглеводів. Ніацин є необхідною складовою раціону як здорової людини, так і хворих на хвороби органів травлення (гастрит, виразкова хвороба, ентерити тощо). Для військовослужбовців, які зазнають інтенсивних фізичних і психоемоційних навантажень, достатній рівень ніацину є критично важливим.

Добова потреба ніацину затверджена Наказом від 02 жовтня 2017 року «Про затвердження норм фізіологічних потреб населення України в основних харчових речовинах і енергії» і в осіб I-IV групи інтенсивності праці становить 22 мг для чоловіків та 16 мг для жінок. За умов понаднормових навантажень,